

Május 3. Elhunyt Juhász György

Nagy veszteség érte nem csak az anyaországi, de a délvidéki magyar tudományt is: Váratlanul elhunyt Juhász György hungarológus, irodalomtörténész, a délszláv térség kutatója, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archívum (Retörki) tudományos f?munkatársa.

Juhász György – vagy ahogyan egymás között neveztük Gyuri – 1954-ben született Budapesten, a pécsi tanárképz? f?iskolán szerzett diplomát. 1977–1979 között az Újvidéki Egyetem magyarországi posztgraduális ösztöndíjasa volt. 1981 és 1988 között a Ljubljana-i Egyetem összehasonlító nyelvészeti és orientalisztikai tanszékének els? magyarországi vendégoktatója, a magyar lektorátus alapítója.

1985-ben, hivatalos szlovén fölkérésre, elkészítette a Maribori Egyetem magyar tanszékének teljes oktatási programját. 1997-ben, a HTMH fölkérésére, kidolgozta az eszéki J. J. Strossmayer Egyetemen létesítend? Magyar Tanszék integrált oktatási programját. 2004–2009 között az Eszéki J. J. Strossmayer Egyetem idegennyelvi tanszékének vendégprofesszora, 2007-ben közrem?ködött a magyar nyelv és irodalom tanszék létrehozásában. Kutatási területei: a jugoszláviai magyar irodalom, Jugoszlávia és utódállamai.

Több mint száz publikációja és számos kötete (köztük az Utak és útveszt?k, a Mikor kezd?dik a XXI. század?, a Mezsgyén) jelent meg.

Az utóbbi id?ben a határon túli magyar kisebbségek autonómiatörekvéseivel és lehet?ségeivel kapcsolatban folytatott figyelemre méltó tevékenységet. Rendszeresen publikált a Hitel és az Aracs cím? folyóiratokban, cikkei hosszú éveken át megjelentek a Magyar Hírlap és a Magyar Nemzet hasábjain is. Dolgozott a Magyar Nemzeti Galériában és a 90-es évek elején a Magyarok Világszövetségében. 2013 óta volt a Retörki tudományos f?munkatársa.[\[1\]](#)

Számomra külön megrázó, hogy a legutóbbi (április 8-i) budapesti látogatásom alkalmával még együtt ebédeltünk Budán, D. L., T. I. és M. K. társaságában.

Vidám hangulatban beszélgettünk a „régis szép id?kr?” és elevenítettük fel a Gion Nándorral kapcsolatos emlékeinket is. Persze, nem kerülhettük el a vajdasági magyarokkal kapcsolatos témákat sem. Újabban különösen a vajdasági magyarok autonómiakutatása foglalkoztatta.

Gyuri megajándékozott a Vágyrajárók[2] c. életrajzi kötetének dedikált példányával, amit én A délvidéki/vajdasági magyarok helyzete és jogai c. frissen megjelent könyvem[3] egy példányával viszonztam.

Semmi sem utalt arra, hogy közülünk elsőként távozik az életből.

Emlékét megőrizzük.

Május 3. - Sajtószabadság?

Az [Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlése](#) május 3-át a Nemzetközi sajtószabadság napjává nyilvánította annak érdekében, hogy felhívja a figyelmet a szabad sajtó fontosságára és hogy emlékeztesse a kormányzatokat a [szabad véleménynyilvánítás](#) jogának tiszteletére és betartására, melyet [az emberi jogok egyetemes nyilatkozatának](#) 19. cikke[4] is védelmez.[5]

A 2017-es Nemzetközi sajtószabadság napjának UNESCO plakátja

A Sajtószabadság világnapján emlékeznek meg a munkavégzés közben elhunyt újságírókról, és ekkorra idézik a média helyzetéről szóló felméréseket is.

Valódi demokrácia nem létezhet médiaszabadság nélkül – mondta Antonio Tajani, az Európai Parlament elnöke.

A világ lakosságának csupán 13 százaléka él olyan országban, ahol teljes a sajtószabadság,

Közzétette: Szerkesztő

2017. május 07. vasárnap, 19:56

vagyis a kormány nem gyakorol sem politikai, sem gazdasági nyomást a médiára, és az újságírók is biztonságban, szabadon végezhetik feladatukat. Ezzel szemben az országok valamivel kevesebb mint felében (45%) mondható el ennek ellenkezője, vagyis nem szabad a sajtó.

A világban a rangsort Norvégia vezeti, a lista utolsó helyein pedig Észak-Korea és Türkmenisztán található. [\[6\]](#)

Slaviša Lekić, a Szerbiai Újságírók Független Egyesületének (NUNS) elnöke szerint nálunk „a médiákban éppen annyi szabadság van, mint amennyi Szerbia földrajzi területén. Tehát: nincs, a fenéken vagyunk. Amikor a miniszterelnök, megválasztott elnök és meg nem választott pátriárka, aki csaknem az összes napi sajtót ellenőrizi, minden nemzeti frekvenciájú TV adót és a helyi programok 80 százalékát, és csak egy, a példányszám alapján kis napilapot, két hetilapot és egy kábel-TV-t nem ellenőriz, ezt mondja: 'Hát az interneten 3,7 millió embert senki nem akadályoz, hogy kifejezze a véleményét', és ez nyilvános reagálás nélkül múlik el, akkor ez azt jelenti, hogy de facto – megszüntettük.” [\[7\]](#)

Ljiljana Smajlović, a Szerbiai Újságírók Egyesületének (UNS) elnökének értékelése szerint Szerbiában a „médiák elméletben és a papíron szabadok, az újságírók pedig a valóságban elszegényedettek és demoralizáltak”. [\[8\]](#)

Az április 3-i Magyar Szóban hiába keresünk a sajtószabadsággal kapcsolatos írást, egy árva szót erről nem találunk. Ezen nem kell csodálkozni, hiszen egyetlen napilapunkat – Varjú Márta főszerkesztésével – sikerült teljesen pártlappá süllyeszteni.

Nem csak a bíráló elemző, oknyomozó írások hiányzanak a lapból, de a magyar közösség jogaiért való határozott kiállás is. Ezt igazolja például az is, hogy a lap egyetlen írást nem közölt Morvai Krisztina független európai parlamenti képviselő három napos (április 20-23-i) délvidéki megfigyelő útjáról, amelynek során tapasztalni lehetett, hogy a gyakorlatban hogyan nem valósulnak meg a magyar közösség – a nemzetközi normák és a belső jogszabályok által biztosított – jogai, legfőképpen az anyanyelv-használat területén.

A délvidéki/vajdasági magyar közösség helyzetében és jogainak érvényesülésében mindaddig nem lesz előrelépés, amíg nem érvényesül a sajtó szabadsága.

Május 4. - Önámítás?

A Magyar Szó „Harmincegy magyar elsős”[\[9\]](#) címmel közöl írást Zombor és a vonzáskörébe tartozó 15 település szre esedékes oktatási helyzetéről.

Az írásból aztán kiviláglik, hogy a 16 településen „szre 640 tanuló indul iskolába, közülük 31-en magyar nyelven tanulnak”.

Tovább olvasva az írást, megtudjuk, hogy Zomborban „mindössze két magyar elsőt vettek nyilvántartásba”. A falvakban 278 elsős lesz, ezek közül Bezdánban 9, Telecskán és Nemesmiliticsen csak 7-7 a magyar anyanyelvű.

2016 szén Zomborban egyetlen magyar diák sem volt. Doroszlón 6, Bácsgyulafalván 7, Bezdánban 9, Nemesmiliticsen 10 magyar elsős kezdte meg a tanévet.[\[10\]](#)

Az adatokból az derül ki, hogy az idén tovább csökken a magyar elsősök száma a Zomborhoz tartozó településeken. Az is kérdés milyen nyelven kezdi meg a tanévet a két zombori tanuló? Az írás címe, tehát, megtévesztő. Önmagunkat ámítjuk?

Május 4. - Nehéz napok előtt?

– Magyarországra nehéz napok várnak, csak ne legyenek tragikusak – írja Végel László heti jegyzetében.[\[11\]](#)

A szerző állításhoz nem fűz semmi magyarázatot, kommentárt. Egyetlen szóval nem támasztja azt alá.

Az irodalomban a szerzőnek nem kötelessége, hogy állításait magyarázza, indokolja. Ott teljes

mértékben érvényesül(het) a „költői szabadság”.

A társadalomtudományokban és a közéletben való szereplés viszont megköveteli az állítások megindokolását, tényekkel, bizonyítékokkal való alátámasztását, a leírt szóért való felelősséget. Vagy az olvasó találgassa, hogy a szerző mire gondolt, minek alapján állítja azt, amit leírt?

Az így papírra vetett puszta mondatot lehet jóindulással, de alaptalan állításnak is tekinteni. Talán a szerző tud valamit, amibe nem akarja az olvasót beavatni? Esetleg meg akarja kímélni attól, hogy a „nehéz” jövőre gondoljon?

BOZÓKI Antal

Újvidék, 2017. május 7.

[1] Elhunyt Juhász György irodalomtörténész. MTI. <https://mno.hu/belfold/elhunyt-juhasz-gyorgy-irodalomtortenesz-2397300>, 2017. május 3. [19:06], frissítve [19:39]

[2] Unicus Műhely 2016, A. D. 2001 Kft. Győr 89

[3] Az Árgus – Vajdasági Magyar Kisebbségjogi Egyesület külön kiadványa, Újvidék 2017. Verzál 021, 256

[4] „Minden személynek joga van a vélemény és a kifejezés szabadságához, amely magában foglalja azt a jogot, hogy véleménye miatt ne szenvedjen zaklatást és hogy határokra való tekintet nélkül kutathasson, átvihessen és terjeszthessen híreket és eszméket bármilyen kifejezési módon.” [Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata - OHCHR](#)

[https://www.google.hu/?gws_rd=ssl#q=az+emberi+jogok+egyetemes+nyilatkozat%C3%A1nak+\[5\]+Nemzetközi+sajtószabadság+napja.https://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzetközi_sajtószabadság_napj](https://www.google.hu/?gws_rd=ssl#q=az+emberi+jogok+egyetemes+nyilatkozat%C3%A1nak+[5]+Nemzetközi+sajtószabadság+napja.https://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzetközi_sajtószabadság_napj)

[6] [A Sajtószabadság világnapja. Euronews. http://hu.euronews.com/2017/05/03/a-sajtószabadság-világnapja](http://hu.euronews.com/2017/05/03/a-sajtószabadság-világnapja)

[7] Ambijent straha i netolerancije [A félelem és a türelmetlenség környezete]. Danas, 2017. május 3. 7.

[8] Ljiljana Smajlovi?: Slobodni u teoriji i na papiru [Szabadok elméletben és a papíron]. Danas, 2017. május 3. 7.

[9] JJ: Harmincegy magyar els?s. Magyar Szó, 2017. május 4. 5.

[10] Tót Péter: El?ször nincs magyar diák Zomborban. <http://tizanews.org.ua/?module=news&&target=get&id=14663>, 2016. szeptember 3., és JJ: Egyetlen magyar els?s sem lesz a városban. Magyar Szó, 2016. április 27. 7.

[11] Aggodalom. Családi Kör, 2017. május 4. 9.